

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 55

van **JAN LAEREMANS**

datum: 12 oktober 2021

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Beginnende leerkrachten - Oorzaken uitstroom

De belangrijkste oorzaak voor de uitstroom van jonge en/of beginnende leraren uit het onderwijs is natuurlijk zoals vaker gezegd de grote jobonzekerheid indien men te lang in de interimcarroussel blijft hangen zonder uitzicht op een duurzame betrekking en/of men te lang blijft hangen in tijdelijke stelsels (TABD (tijdelijke aanstelling van bepaalde duur) en TADD (tijdelijke aanstelling van doorlopende duur)) zonder uitzicht op een vaste benoeming. De minister nam hiertoe al eenmalige en structurele maatregelen met als belangrijkste verandering de verlaging van de anciënniteitsvoorwaardeterminen om in aanmerking te kunnen komen voor een TADD of vaste benoeming, wat vervat zat binnen Onderwijsdecreet XXXI.

Een andere hinderpaal voor jonge en/of beginnende leraren zijn de slechtere arbeidsomstandigheden, d.i. de hoge planlast en het probleem van ordehandhaving in de klas. Onderzoek van de OESO heeft uitgewezen dat leraren de administratie en discipline problemen als de grootste tijdvreters en hinderpalen ondervinden om tot goed onderwijs te komen^[1]. Een uur extra lesgeven geeft niet meer gepercipieerde planlast of stress, een uur extra administratie doorploegen of (tevergeefs) politiemans spelen wel.

1. Wat betreft de planlast, streeft de regering naar een algemene reductie van de administratieve planlast voor leraren. De minister heeft daar al enkele aanzetten toe gegeven, maar we horen vaak dat die momenteel nog niet voelbaar zijn op het terrein. In veel gevallen is het ook niet de overheid, maar de scholenkoepels of de afzonderlijke directeur zelf die veel verantwoordingspaperassen eisen. Bij jonge en/of beginnende leraren horen we dan ook vaak dat ze extra hard getroffen worden door de planlast aangezien voor hen alles vaak nieuw is en ze vaker verschillende klassen, jaren en opdrachten combineren in hun opdracht, waardoor er qua administratie weinig parallel op te maken is.
 - a) Rond algemene planlast is er al voldoende onderzoek gevoerd, maar is er op Vlaams niveau al (beleids)onderzoek gevoerd in hoeverre jonge en/of beginnende leraren meer planlast ervaren, hierdoor meer stress hebben dan oudere, meer ervaren leraren en/of hierdoor meer geneigd zijn om uit het beroep te stappen?
 - b) Bereiden de lerarenopleidingen in Vlaanderen hun studenten en dus aspirant-leraren wel voldoende en efficiënt voor op de administratieve kant van het lerarenberoep? Zal de minister dat eventueel laten onderzoeken en bijsturingen ter zake suggereren aan de lerarenopleidingen?
 - c) Zal de minister eventueel andere specifieke maatregelen nemen wat betreft de planlast die jonge en/of beginnende leraren ervaren?

2. Dezelfde verzuchtingen van jonge en/of beginnende leraren horen we ook vaak als het gaat over ordehandhaving. Door het gebrek aan ervaring en soms ook aan maturiteit bij henzelf, maar ook het imago richting de leerlingen, hebben ze het hiermee vaak lastiger dan oudere, meer ervaren leraren. Vooral in concentratiescholen waar de ordehandhaving vanwege studiemeesters, leerlingbegeleiders en directie vaak een lachertje blijkt, is het voor deze jonge onderwijsprofessionals vaak pompen of verzuipen[2]. Jonge en/of beginnende leraren komen dan ook vaak in deze concentratiescholen terecht, aangezien het lerarenverloop er vaak hoog ligt en er zodoende vaker vacatures zijn.
- a) Rond strategieën inzake ordehandhaving en de effecten van een slechte discipline en schoolcultuur bestaan er ook onderzoeken, maar is er op het Vlaamse niveau al (beleids)onderzoek gevoerd in hoeverre jonge en/of beginnende leraren hierdoor meer nadeel en dus stress hebben dan oudere, meer ervaren leraren en/of hierdoor meer geneigd zijn om het lerarenberoep te verlaten?
 - b) Bereiden de lerarenopleidingen in Vlaanderen hun studenten en dus aspirant-leraren wel voldoende en efficiënt voor op dit aspect van het lerarenberoep? Zal de minister dat eventueel laten onderzoeken en bijstellingen ter zake suggereren aan de lerarenopleidingen?
 - c) Zal de minister eventueel andere specifieke maatregelen ter zake nemen?

[1] <https://www.oecd.org/education/talis/positive-high-achieving-students-3b9551db-en.htm>

[2] Zie bijvoorbeeld mijn eerder hieromtrent gestelde schriftelijke vraag nr. 476 van 18 februari 2021.

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

ANTWOORD

op vraag nr. 55 van 12 oktober 2021

van **JAN LAEREMANS**

1. a) In het onderzoek naar de tijdsbesteding van leraren in het basis- en secundair onderwijs dat in 2018 door de onderzoeksgroep TOR van de Vrije Universiteit Brussel werd uitgevoerd, werden heel wat zaken met betrekking tot de tijdsbesteding van leraren aan administratieve taken in kaart gebracht. Hierbij werden ook verschillen tussen leeftijdsgroepen meegenomen. Ook in de Teaching and Learning International Survey (TALIS) van 2018 werden hierrond zaken onderzocht voor Vlaanderen. De Vlaams volksvertegenwoordiger zal zien dat deze resultaten niet altijd eenduidig te interpreteren zijn. Voor een gedetailleerde neerslag van de resultaten verwijs ik dan ook graag naar het onderzoeksrapport [TALIS 2018 – Vlaanderen Volume I](#) en [het onderzoek naar de tijdsbesteding van leraren in het basis en secundair onderwijs](#).

b-c) Het uitvoeren van relevante administratieve taken is één van de basiscompetenties van de leraar die in regelgeving zijn vastgelegd. Zoals de Vlaams volksvertegenwoordiger weet, werken de lerarenopleidingen toe naar deze basiscompetenties. Zij zijn evenwel autonoom in de manier waarop ze dit vormgeven. Ik heb geen duidelijk zicht op de concrete uitwerking van deze basiscompetentie in het curriculum van de verschillende opleidingen. Naar aanleiding van het rapport van de Commissie Beter Onderwijs en de aanbevelingen die daarin gemaakt worden ga ik verder in overleg met de lerarenopleidingen. Het faciliteren van de overgang van de opleiding naar het beroep zal in deze gesprekken in zijn geheel worden meegenomen.
2. a) Zoals hierboven reeds beschreven, werden in de Teaching and Learning International Survey (TALIS) van 2018 heel wat zaken met betrekking tot klasmanagement en discipline in kaart gebracht.

b) In dit onderzoek worden ook een aantal bevindingen over klasmanagement als onderdeel van de lerarenopleiding gedeeld.

c) De Commissie Beter Onderwijs doet in haar rapport de aanbeveling om in de lerarenopleidingen meer in te zetten op klasmanagementtechnieken, dit zowel theoretisch als praktisch. Ik zal samen met de lerarenopleidingen bekijken hoe met deze aanbeveling aan de slag gegaan kan worden.
Daarnaast is het essentieel dat starters in het begin van hun loopbaan, onder meer op vlak van klasmanagement, goed ondersteund worden.
De aanvangsbegeleiding werd dankzij CAO XII versterkt om startende leerkrachten beter te ondersteunen.